

مساعدت در ایجاد یک دموکراسی اثربخش

مرکز بین المللی تجارت خصوصی

CIPE

مرکز بین المللی تجارت خصوصی (CIPE) یک از سازمانهای غیرانتفاعی وابسته به اتاق بازرگانی ایالات متحده و یکی از چهار موسسه اصلی بنیاد ملی دموکراسی می باشد. CIPE بیش از 1000 پروژه محلی در بیشتر از 100 کشور در حال توسعه دنیا را مورد حمایت قرار داده و بخش خصوصی را در جلب حمایت دولتی از سیاست ها و اصلاحات بنیادین، اعتلاء حاکمیت، و شناساندن سیستم های دموکراتیک بازارمحور مشارکت داده است. CIPE با دراختیار گذاشتن کمکهای مدیریتی، تجربه عملی و حمایت مالی به سازمانهای محلی کمک می کند تا ظرفیت خود را برای اجرای اصلاحات دموکراتیک و اقتصادی تقویت نمایند. در ضمن آژانس توسعه بین المللی ایالات متحده از برنامه های CIPE حمایت می کند.

برای اطلاعات بیشتر با مرکز بین المللی تجارت خصوصی تماس بگیرید

Center for International Private Enterprise
1155 Fifteenth Street NW • Suite 700
Washington, DC 20005
USA

تلفن: (202) 721-9200

فکس: (202) 721-9250

وب سایت: www.cipe.org

ایمیل: cipe@cipe.org

مساعدت در ایجاد یک دموکراسی اثربخش

مرکز بین المللی تجارت خصوصی

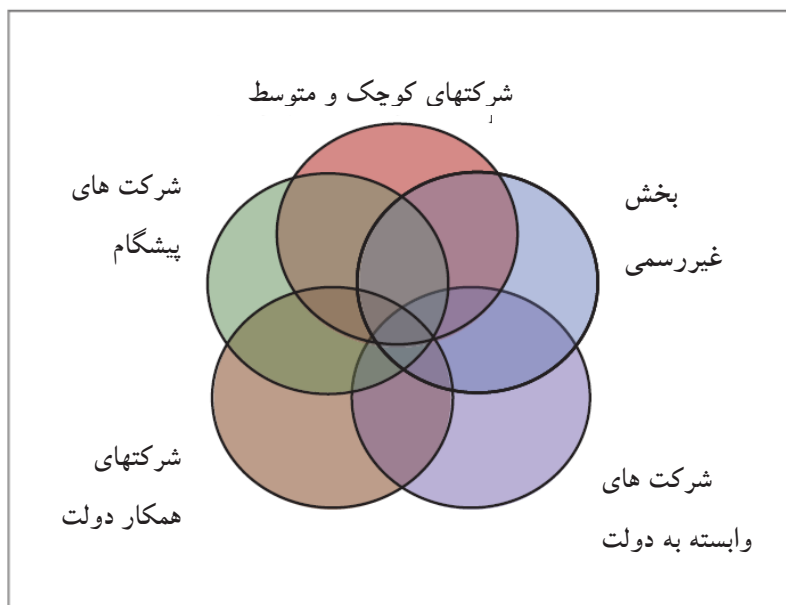
فهرست مطالب

1	مقدمه.....
3	1- دموکراسی اثربخش: اعتلاء حاکمیت.....
6	2- شالوده اقتصادی توسعه دموکراتیک.....
11	3- نقش تجارت در توسعه دموکراتیک.....
14	4- مدل تجاری CIPE.....
16	5- زمینه های کاری.....
18	6- محورهای برنامه.....
20	7- ارزش افزوده CIPE.....

مقدمه

مرکز بین المللی تجارت خصوصی (CIPE) از اصلاح طلبان سراسر جهان که در جهت بیسپرد آرمان آزادی سیاسی و اقتصادی می کوشند حمایت می نماید. دموکراسی بهترین امید همه جهانیان برای بهبود زندگیشان می باشد. دموکراسی در اقتصاد بازار شکوفا میشود، بنابراین CIPE تأکید دارد که بخش خصوصی در ایجاد جوامع مرفه و آزاد نقش مهمی ایفا می نماید. CIPE راه هایی برای تشویق دیدگاههای اصلاح طلبانه مستقل در میان شرکای بخش خصوصی یافته است. استراتژیهای تست شده CIPE در جلب حمایت دولتی از سیاستها و برنامه های ظرفیت سازی آن برای انجمنهای بازرگانی، از دو منظر به توسعه دموکراسی کمک می کنند. اولاً مجموعه ای از مؤسسات پاسخگو و مؤثر در زمینه های سیاستگذاری و حاکمیت ایجاد میشوند. ثانیاً مشارکت مردمی کلیه مدیران بنگاهها ضمن برعهده گرفتن مسئولیت کامل فرایند اصلاحات توسط خود آنها جلب می شود.

چرا جوامع تجاری برای توسعه دموکراسی اهمیت دارند؟ در یک دموکراسی، کلیه اقشار جامعه حائز اهمیت هستند و تجار نیز باید بتوانند نظرات سیاسی خود را آزادانه ابراز نمایند. اغلب اوقات، بسیاری از منافع تجاری مشروع در فرایند سیاسی نادیده گرفته می شوند زیرا بخش بازرگانی بصورت یک مجموعه واحد عمل نمی کند. تنها تعداد اندکی تجار معروف و خاص امکان دسترسی انحصاری به دولت دارند. منافع شرکت های کوچکتر، شرکت های رقیب و کارآفرینان غیررسمی بسیار متفاوت می باشد (به نمودار 1 مراجعه شود). این جامعه تجاری گسترده باید در فرایند اصلاحات دخیل شود تا رقابت منصفانه و مشارکت تجاری آزاد و سالم در سیاست تضمین گردد. رقابت اقتصادی منصفانه، تنوع تجارت و پلورالیسم را تقویت می نماید که این امر موجب ایجاد محیطی مناسب برای رقابت سیاسی سالم و کنترل قدرت دولت می گردد. دموکراسی در کشورهایی شکوفا می شود که از اقتصاد آزاد، فرصتهای یکسان، و تجارت پررونق و مسئولیت پذیر برخوردار می باشند.

نمودار 1. تنوع منافع تجاری

مروری بر CIPE

CIPE در سال 1983 توسط اتاق بازرگانی ایالات متحده آمریکا تاسیس شد با این باور که آزادی اقتصادی و سیاسی جدایی ناپذیرند. CIPE با انجمن های بازرگانی، متخصصان و دیگر سازمانهای بخش خصوصی درکشورهایی که نیاز به پیشرفت داشته و در ضمن فرصتهایی برای اصلاحات در آنها وجود دارد، همکاری می نماید. این گونه همکاریهای استراتژیک به CIPE امکان می دهد که با دراختیار گذاشتن کمکهای مدیریتی، تجربه عملی و حمایت مالی به سازمانهای محلی مساعدت نماید تا تواناییهای تخصصی خود را ارتقاء داده و نیز به اهداف توسعه ای مهم دست یابند. برنامه های CIPE توسط بنیاد ملی دموکراسی و آژانس توسعه بین الملل ایالات متحده نیز حمایت می شوند. CIPE از زمان تاسیس تا کنون از بیش از 1000 پروژه محلی در بیشتر از 100 کشور در حال توسعه حمایت نموده است.

مأموریت

- تقویت دموکراسی در سراسر جهان از طریق بخش خصوصی و اصلاحات بازار محور.

CIPE در مقایسه با گروه های حامی دموکراسی بی همتا می باشد زیرا با ایجاد جنبش "پروژه تجاری برای دموکراسی"، بخش خصوصی - از جمله جوامع تجاری، اندیشگاههای اقتصادی، روزنامه نگاران تجاری - را بسیج می کند. CIPE معتقد است که کشورها بایستی به طور همزمان موسسات دموکراتیک و نهادهای بازار محور را بنیان نهند زیرا اینگونه موسسات دو روی یک سکه می باشند. اقتصاد بازار، که براساس مبانی تجارت آزاد و مالکیت خصوصی استوار می باشد، نمی تواند بدون سیستمهای دموکراتیک حامی حقوق مالکیت و موسسات مشوق ابتکارات خصوصی دوام بیاورد. برقراری دموکراسی نیز بدون حضور بازارهای آزاد امکان پذیر نیست زیرا این دو بنیانهای یکسانی دارند که عبارتند از انصاف، مسئولیت، شفافیت و مشارکت. اصلاحاتی که به برقراری اقتصاد بازار کمک می کنند، به رشد موسسات دموکراتیک نیز کمک می نمایند.

اهداف CIPE

- ترویج توسعه ساختارهای قانونی و بنیادین لازم برای برقراری و حفظ جوامع با محوریت بازار آزاد.
- افزایش مشارکت تجاری در فرایند دموکراتیک.
- حمایت از سازمانهای تجاری خصوصی داوطلب و آزادی در تشکیل انجمنها.
- اجرای برنامه هایی که دانش بازرگانی را بهبود داده و فرهنگ کارآفرینی بخش خصوصی را تقویت می کند.
- افزایش حمایت و ایجاد شناخت از حقوق، آزادیها، و وظایف مهم یک سیستم سرمایه گذاری خصوصی در میان مسئولین دولتی، تجار، و عامه مردم.
- بهبود دسترسی جوامع تجاری به اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری آگاهانه

1- دموکراسی اثربخش: اعتلاء حاکمیت

در بسیاری از کشورها که دموکراسی پیشرفت نموده و انتخابات برگزار می شود، اکثریت مردم هنوز بهبود محسوسی در زندگیشان تجربه نکرده اند. در این کشورها، بسیاری از مردم ممکن است عملی بودن دموکراسی را زیر سؤال برده یا به درستی ندانند مفهوم دموکراسی چیست. لذا ممکن است توده گرا شده یا جذب استدلال های سلطه گرایی شوند که تحت عنوان دموکراسی در اذهان جا افتاده اند. بهترین روش برای بهبود سرنوشت چنین افرادی، انجام اصلاحات بیشتر و برقراری دموکراسی کاملتر و فدا نکردن آزادیهای سیاسی و اقتصادی می باشد. مهم ترین نیاز، مدیریت و حاکمیت بهتر است.

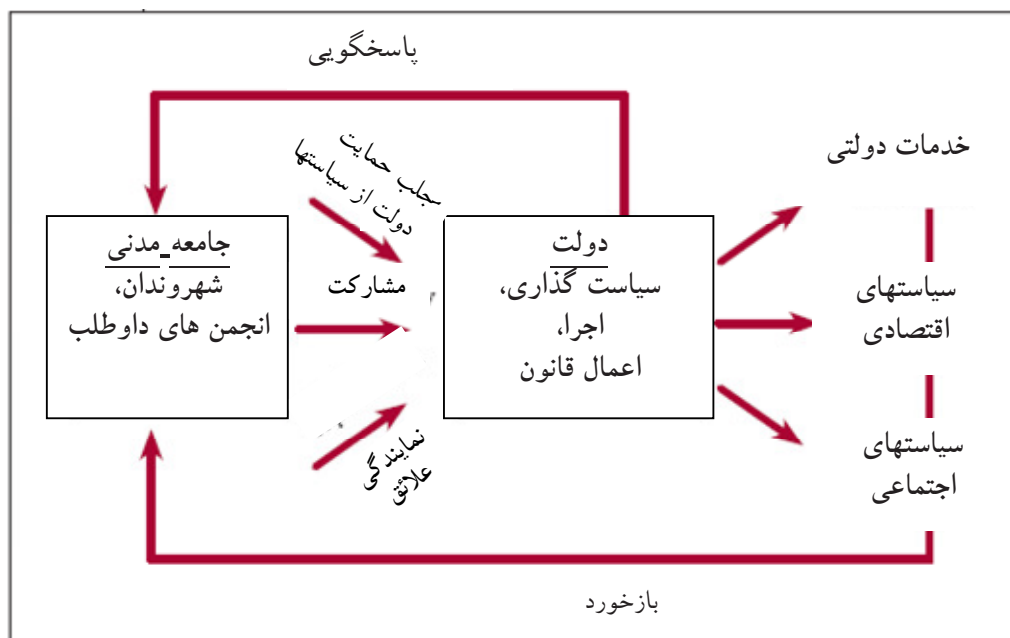
همانگونه که انتخابات تصویری عامه پسند ایجاد می کنند، یک دولت کارآمد و پاسخگو نیز شرط اساسی بهبود زندگی مردم می باشد. به همین ترتیب، در بسیاری از کشورها که بازارها به نحو چشمگیری از آزادی برخوردار شده اند، اکثریت مردم هنوز از رشد اقتصادی بهره ای نبرده اند. راه حل این مشکل، حذف آزادیها نیست بلکه می توان برای تکمیل اصلاحات نهادهای بازاری بنیان نهاد که مشوق رفتار مسئولانه و حامی آزادی اقتصادی همگان باشند. به شهروندان باید این فرصت داده شود که در بازارها شرکت نمایند، از حقوق اقتصادیشان حمایت گردد، و بخشی از اقتصاد قانونی باشند. انجام این اصلاحات درگرو مدیریت و حاکمیت صحیح است.

دموکراسی چگونه باید عمل کند

دموکراسی برای ایجاد یک تغییر هدفمند باید به سه روش عمل کند (به نمودار 2 مراجعه شود). نخست، دولت باید اموری چون ارائه خدمات اجتماعی، تامین امنیت، برقراری عدالت و غیره را بعهده بگیرد. به عنوان مثال، از دولت انتظار می رود که مدرسه و جاده بسازد، پلیس و واکسیناسیون برای مردم تامین نماید. دوم، دولت باید برای بهبود استانداردهای زندگی رشد اقتصادی را تسهیل نماید. البته این امر بدان معنا نیست که دولت باید اقتصاد را هدایت کند. بلکه باید نهادهای بازار را حفظ نماید، محیط مناسبی برای سرمایه گذاری ایجاد کند، و به بخش خصوصی فرصت شکوفایی دهد. سوم - و این مورد دولت های دموکراتیک را از دیگر دولت ها متمایز می کند - دولت باید جوابگوی نیازها و تقاضاهای مردم باشد. این به آن معنی است که علاوه بر تصویب سیاست های مورد نیاز برای حل مشکلات مردم، دولت باید این تعهدات را پیگیری کند. پیگیری مناسب در گرو دو عامل است: سازمانی که بتواند این سیاست ها را به اجرا درآورد و مکانیسم هایی که به مردم امکان می دهد دولت را پاسخگوی اجرای تعهدات خود بدانند.

انجام امور و سیاستها توسط دولت در جهت پاسخگویی به نیازهای واقعی مردم مستلزم توسعه تواناییهای نظام و جامعه مدنی است. اغلب اوقات، یک نظام به دلیل نابسامانی ساختار قانونی، آزادی عمل بیش از حد مسئولین، و اثر مخرب فساد اداری بر روی سازمان نمی تواند وظایف اصلی خود را انجام دهد. کیفیت یک نظام توسط قدرت جامعه مدنی نیز شکل می گیرد. یک جامعه مدنی نیرومند می تواند توجه نظام را به سمت حوزه های مورد علاقه مردم و جلوگیری از افزایش اختیار نظام در زمینه های محدود کننده آزادیها و ابتکارات بخش خصوصی سوق دهد. ساختارهای جامعه مدنی رابط اصلی میان اجتماع و دولت

می باشند. این ساختارها شهروندان را به مشارکت در فرآیند سیاسی سوق داده و اطلاعات لازم در مورد نحوه انجام امور را در اختیار دولت قرار می دهد. این ساختارها همچنین دولت را کنترل نموده و اطلاعات را به شهروندان منتقل می نمایند تا آنها بتوانند دولت را مسئول و پاسخگوی نیازهای خود بدانند. همچنین دولت زمانی کارآمدتر خواهد بود که وظایف مشخصی را به بخش خصوصی واگذار نماید و بر روی بهبود عملکرد خود تمرکز کند.

نمودار 2. فرآیند حاکمیت دموکراسی

برنامه های CIPE چگونه عمل می کند

حوزه های اصلی برنامه CIPE عبارتند از بهبود حاکمیت، افزایش توانایی سازمان های جامعه مدنی، و کمک به مشارکت گروههای اجتماعی به حاشیه رانده شده در فرایندهای دموکراتیک. در زمینه حاکمیت، CIPE حامی برنامه هایی است که مسئولیت پذیری و تابعیت از قانون را تقویت نموده و مشارکت مردمی را توسعه می دهند. پروژه های جلب حمایت دولتی متمرکز بر روی اصلاحات قانونی و تنظیم مقررات، موجب ایجاد سیاستهای استوار و نیز پیاده سازی اثربخش این سیاستها می گردد. اصلاحات قانونی و تنظیم مقررات که موانع اداری برای انجام تجارت را کاهش می دهند، انگیزه های فساد اداری را به حداقل رسانده و نوآوری بخش خصوصی را شکوفا می سازند. برنامه های حاکمیت سازمانی CIPE طرف تامین کننده فساد اداری را مورد هدف قرار می دهند- که بر ترویج ارزشهایی چون مسئولیت پذیری، شفافیت و پاسخگویی، چه در بنگاهها و چه در بدنه دولت تأکید دارند.

در حوزه جامعه مدنی، CIPE با انجمن های تجاری و دیگر سازمان های بخش خصوصی همکاری نزدیکی دارد تا توانایی آنها را افزایش دهد. انجمن های تجاری مستقل، اعضای اصلی در فرآیند ایجاد یک سیاست اقتصادی استوار می باشند و بنابراین سهم مهمی در تامین رفاه اجتماعی ایفاء می کنند. CIPE به این انجمن ها در مورد چگونگی توسعه استراتژیهای

جلب حمایت دولتی برای تسهیل سیاستگذاری و حاکمیت بهتر، و نیز چگونگی بسیج نمودن اعضایشان برای مشارکت در فرآیند حاکمیت مشاوره می دهند.

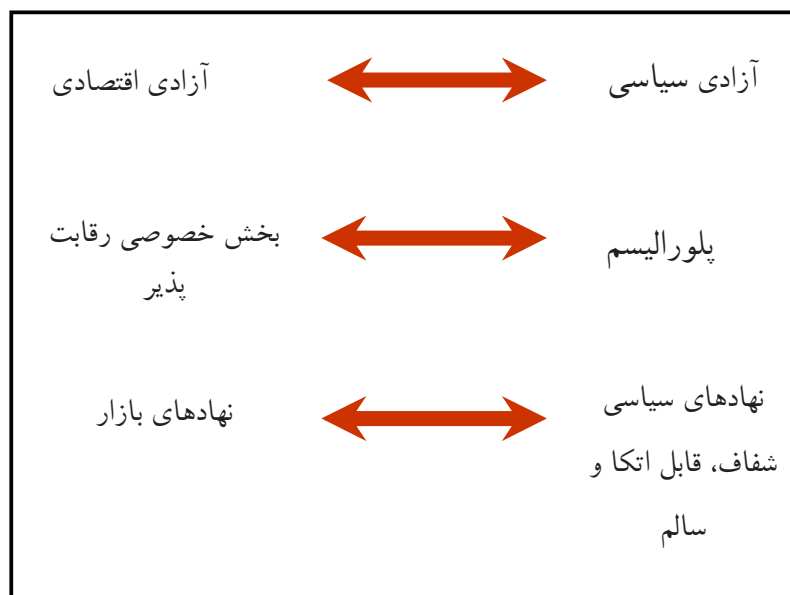
و در نهایت، CIPE با آن بخش های جامعه که فرصت اقتصادی و سیاسی از آنها گرفته شده همکاری می کند. برنامه های ویژه گروه های به حاشیه رانده شده، مکمل تلاشهای صورت گرفته برای اصلاح نهادهای حاکمیت می باشند. CIPE معتقد است که مالکین تجارت های کوچک و غیررسمی، کارآفرینان زن و جوانان باید در ایجاد یک حاکمیت بهتر نقش داشته باشند. برنامه های CIPE با بهبود مهارت ها، تاسیس نهادهای نمایندگی، و دفاع از حقوق اقتصادی و سیاسی این گروهها، آنها را در حاکمیت مشارکت داده و فرصت های جدیدی برای آنها ایجاد می نمایند. همین شهروندان هستند که با حداکثر استفاده بردن از آزادی اقتصادی خود منافع دموکراسی را تحقق می بخشند.

2- شالوده اقتصادی توسعه دموکراتیک

توسعه دموکراسی نیازمند پیشرفت در سه سطح می باشد: آزادی فردی، انجمنهای مستقل، و نهادها. آزادی به افراد اجازه می دهد که توانایی خود را توسعه داده و سرنوشتشان را شکل دهند. انجمنهای مستقل رگ حیات پلورالیسم را شکل داده، بمنظور معرفی صحیح منافع مردم ضروری بوده، و در محدود کردن اختیارات کمک می کنند. نهادها از حقوق دفاع می نمایند و حامی فرایندهای تصمیم گیری عاری از خشونت و رقابت آزاد و سالم می باشند. وقتی اکثر مردم درباره این سطوح در حوزه دموکراسی فکر می کنند، مثالهایی مانند آزادیهای مدنی، احزاب سیاسی و انتخابات به ذهن خطور می نمایند. اما علاوه بر موارد فوق و دیگر ضروریات سیاسی، آزادیهای بنیادین، انجمنها و نهاد های اقتصادی نیز شالوده دموکراسی می باشند.

در هر سطح، وضعیت زندگی اقتصادی جامعه بر روی کیفیت زندگی سیاسی آن تاثیر می گذارد. آزادی اقتصادی منجر به رشد آزادی سیاسی می شود. یک اقتصاد آزاد با بخش خصوصی پویا به پلورالیسم فرصت شکوفایی می دهد. نهادهای بازار نیز مانند نهادهای دموکراتیک، ارزشها و شیوه رقابتی سالم را که توسط یک سری قوانین شفاف کنترل می شوند، ترویج می دهند.

فقدان آزادی اقتصادی، اقتصاد باز و نهادهای بازار نتایج ناگواری برای توسعه دموکراتیک به بار می آورد. حکمران های مستبد، حق مالکیت رقابتی سیاسی را غصب می نمایند. نزدیکان رهبران سیاسی، منابع دولتی و سیاست گذاری را به انحصار خود در می آورند. فساد ادرازی نتایج سیاست گذاری را دچار آشفتگی کرده و حاکمیت قانون و قانونگذاری را تضعیف می کند. قدرت کنترل نظام بر روی اقتصاد، شهروندان را وابسته ساخته و مسئولین را از مسئولیت مبرا می کند. به طور کلی، دیگر فرصت و منابعی برای یک جنبش سیاسی وجود نخواهد داشت.

نمودار 3. تعاملات اقتصاد و دموکراسی

در صورت فقدان آزادی اقتصادی، به آزادی سیاسی نیز نمی توان دست یافت. بنابراین، موفقیت فرآیند دموکراسی به اصلاحات اقتصادی در چندین جبهه از جمله تاسیس نهادهای بازار، پیشبرد گفت‌وگو آگاهانه در مورد سیاستهای اقتصادی و تقویت بخش خصوصی بستگی دارد. بخش خصوصی رقابت پذیر و مسئول در اقتصاد آزاد یک وزنه مهم متعادل کننده نظام به شمار می رود، گفتمان سیاسی را پویا می نماید و یک جامعه مدنی سرزنده را به ارمغان می آورد.

این فصل رابطه بنیادین بین توسعه دموکراتیک و توسعه اقتصادی توسط بخش خصوصی را توضیح می دهد.^۱ در ضمن اجزای دموکراسی تحلیل شده و مقتضیات اقتصادی هر جزء شرح داده می شوند. در پایان به مراحل تشکیل دهنده برنامه اجرایی اشاره می گردد.

اجزای دموکراسی

با در نظر گرفتن این امر که دموکراسی یک مفهوم چند لایه می باشد و کیفیت دموکراسی مهم است، لاری دیاموند (Larry Diamond) و لئوناردو مورلینو (Leonardo Morlino) چارچوبی تدوین کردند که کیفیت دموکراسی ها را از هشت جنبه مورد بررسی قرار می دهد.^۲ چارچوب پیشنهادی آنها، که با توجه به دموکراسی های تلفیقی طراحی شده است، مناسب کشورهایی است که دستخوش تحولات دموکراتیک شده اند. بخش بعدی به طور خلاصه شرح می دهد که اجزای یک اقتصاد بازار چه ارتباطی با اجزای دموکراسی داشته و چگونه آنها را مستحکم تر می نمایند.

نظام قانونی - نظام قانونی حامی حقوق و ظامن تعهداتی است که برای حفظ دموکراسی و اقتصاد بازار ضروری می باشند. نظام قانونی، چه در حیات اقتصادی و چه در حیات سیاسی، حامی فرد در برابر نظام حکومتی بوده و سرمایه اجتماعی مورد نیاز برای کارآمد شدن جوامع آزاد را تقویت می نماید. اصلاحات اقتصادی و تثبیت دموکراسی هر دو نیازمند ایجاد انتظارات و قوانین مناسب رفتاری می باشند که به سرمایه گذاران و گروههای سیاسی رقیب احساس اطمینان می دهد.^۳ سرمایه گذاران و کارآفرینان اغلب طرفداران وفادار نظام قانونی و نهادهای پیگیر آن می باشند. این نهادها پس از پایه گذاری، در اختیار کلیه شهروندان قرار می گیرند تا بتوانند از حقوقشان دفاع نمایند.

رقابت - رابرت دال (Robert Dahl) عقیده دارد که سیاست های رقابتی نیازمند یک نظام اجتماعی بلورالیزم می باشند که به نوبه خود به یک اقتصاد تمرکز زدا وابسته است.^۴ این حداقل بدان معناست که قدرت اقتصادی باید فراتر از بخش دولتی توزیع شود، انحصار چند قطبی کنترل گردد، و دسترسی ترجیحی نورچشمان به بدنه دولت ممنوع شود. اقتصادهای بازار با تشویق و ایجاد فرصت برای رقابت آزاد، بلورالیزم بیشتر و تداوم تجدید قوا را ترغیب می نمایند. بنابراین، چنین اقتصادهایی مکمل بازار اندیشه ها و ایجاد کننده منابع اطلاعاتی بیشتر می باشند.^۵ علاوه بر این، یک اقتصاد بازار - یا به قول پیتر برگر (Peter Berger) نظام سرمایه داری - "یک فضای اجتماعی ایجاد می کند که افراد، گروهها و کلیه ساختارهای نهادی می توانند بدون کنترل دولت رشد نمایند..... نظام سرمایه داری فضا و فرصتی برای جامعه مدنی ایجاد می کند."^۶

بالعکس، دولت گرایی به رقابت بخش خصوصی لطمه زده و "پیشرفت افراد و جامعه را تحت تاثیر و کنترل نظام در می آورد"^۷. این امر می تواند منجر به رقابت ناسالم، بدون بازده و حتی خشونت بار بر سر استفاده از منابع دولتی شود. رقابت

دموکراتیک، مانند رقابت بازار، بایستی آزاد و قانونی بوده و طبق قوانین جهانی بازی درمورد حقوق و مالکیت افراد انجام شود.

مشارکت - مشارکت شهروندان و سازمانهای جوامع مدنی به دموکراسی حیات و معنا می بخشد. گروههای تجاری، مانند دیگر گروههای اقتصادی و اجتماعی ذینفع، حق و مسئولیت دارند که درسیاست گذاری ها، بحث ها و دیگر فعالیت های سیاسی مشارکت نمایند. انجمنهای تجاری، به عنوان یک جزء کلیدی جامعه مدنی، به صورت ابراز منافع تجاری، تبادل اطلاعات با دولت و بخش خصوصی، آموزش مسائل اقتصادی به مردم، و ارائه توصیه های مربوط به سیاست گذاری، در این امور مشارکت می نمایند.

در بسیاری از کشورها، سازمانهای انحصاری یا وابستگان دولت از رابطه خود با نظام سوء استفاده می نمایند تا شکاف بیشتری در بازار ایجاد کرده و یا از فعالیت تازه واردین در بازار جلوگیری کنند. بنابراین، مشارکت تجاری باید گسترده شود و شرکت های کوچکتر، شرکت های رقابت پذیر و تجارت های غیررسمی نیز در این امر فعال باشند. مشارکت این بخش ها باعث می شود سیاست اقتصادی موثرتر و مترقی تر گشته و هواداران دموکراتیک شدن نیز بیشتر شوند.

مسئولیت پذیری - دولت ها باید مسئول عملکردهای اقتصادی باشند. عملکردهای اقتصادی نه تنها زمینه را برای تغییر و تحول دموکراتیک و یکپارچگی آماده می سازند^۸، بلکه برای همه مردم درهرجایی که زندگی می کنند اهمیت حیاتی دارند. شهروندان برای آنکه به طور محسوسی از مزایای دموکراسی بهره مند شوند، باید خواستار عملکرد اقتصادی خوب و سیاست هایی برای حفظ پایداری دموکراسی باشند. سازمانهای تجاری متوسط و قوی اغلب راه را برای ارائه چنین خواسته هایی و ادار نمودن دولت به مسئولیت پذیری هموار می سازند^۹.

توزیع کسب و کارهای مسئولیت پذیر در تمامی حوزه های اقتصاد یک راه دیگر تقویت مسئولیت پذیری در نظام سیاسی می باشد. همانگونه که افراد و شرکت ها ارزشهایی مانند مسئولیت پذیری و شفافیت را محترم می شمارند، به همان ترتیب آنها از مسئولین دولت توقع دارند این ارزشها را رعایت نمایند. بعلاوه این افراد و شرکت ها راه تبادل رشوه را می بندند زیرا در سازمانهایی که مدیریت خوبی دارند فساد راهی ندارد.

آزادی - دستیابی به آزادی سیاسی بدون حصول آزادی اقتصادی غیرممکن است. لیبرال های کلاسیک برای به دست آوردن هر دو نوع آزادی مبارزه نمودند. آنها در ابتدا در مورد تهدیدهای وارد شده از ناحیه دولت نسبت به آزادی نگران بودند. همان دولتی که می تواند مالکیت خصوصی را مستبدانه تحت سلطه خود درآورد، می تواند حقوق مدنی بنیادین را نقض نماید، مخالفت را سرکوب کند، و بدون رأی افراد تحت حاکمیت، حکمرانی کند.

آزادی، سبب شکوفایی ابتکارات و خلاقیت افراد می شود و به جوامع و افراد فرصت می دهد که به توانایی های بالقوه خود پی ببرند. رقابت و حق انتخاب در بازارهای سیاسی و اقتصادی به شهروندان این امکان را می دهد که برای تحقق بخشیدن به رویاهای خود تلاش کنند و به بخش بیشتری از آرزوهایشان دست یابند. فرهنگ کارآفرینی، که براساس ابتکار و ریسک پذیری بنیان نهاده شده باشد، فرهنگ سیاسی مشارکت و رهبری شهروندان را ترویج می نماید. آزادی اطلاعات فرصت های بیشتری ایجاد می کند و تصمیم گیری در هر دو نوع بازار را بهبود می دهد. پس از گشوده شدن راههای ارتباطی برای تبادل اطلاعات اقتصادی، محدود نمودن جریان دیگر انواع اطلاعات بسیار دشوار می شود.^{۱۰}

دایاموند (Diamond) و مورلینو (Morlino)، حقوق برخورداری از مالکیت خصوصی و کارآفرینی را از جمله "حقوق اقتصاد مدنی" می‌شمارند. آزادی تشکیل انجمنها یک حق اقتصادی اساسی دیگر می‌باشد که برای شرکت‌های خصوصی، انجمنهای تجاری، اتحادیه‌های کارگری، و دیگر انجمنهای اقتصادی اهمیت دارد. دفاع از این حقوق اقتصادی توسط شهروندان، انجمنهای اقتصادی و نهادهای قانونی یک بنیان سالم برای دفاع از آزادی سیاسی ایجاد می‌کند.

برابری - دموکراسی درگرو برابری قانونی و برابری برخورداری از فرصتها می‌باشد. سیستمهای بازار نیز بر پایه برخورداری از فرصتهای یکسان بنیان نهاده شده اند که اغلب "یک میدان بازی تراز" نامیده می‌شود. به عبارت دیگر، شالوده هردو سیستم ایجاد فرصت مشارکت و نحوه برخورد منصفانه با افراد می‌باشد. دو مشخصه سیستم‌های بازار معمولاً نادیده گرفته می‌شوند. نخست آنکه بازارهای آزاد بهترین مکانیسم برای ایجاد مشاغل می‌باشند و اکثریت مردم بهمین صورت از فرصت‌های شغلی برخوردار می‌شوند. دوم آنکه در بسیاری از کشورهای درحال توسعه، یک بخش غیررسمی بزرگ متشکل از جمع‌کنندگی از اشخاص کارآفرین وجود دارد که از مشارکت آنها در اقتصاد بازار رسمی جلوگیری شده است. تلفیق این بخش در سیستم رسمی، فرصتهای بیشتری در اختیار بی‌بضاعت‌ترین گروه از مردم قرار می‌دهد و آنها را در یک سیستم بازار محور دموکراتیک سهیم می‌کند.

پاسخگو بودن - پاسخگو بودن به معنای توانایی دموکراسی‌ها برای ایجاد سیاست‌های مطلوب شهروندان می‌باشد. عملکرد اقتصادی درگرو سیاست‌های خوب است و منابعی نیز برای پشتیبانی اجرای این سیاست‌ها تولید می‌کند. به ویژه، بازارهای کارآمد با تعیین قیمت‌ها به سیاست اقتصادی کمک می‌کنند که این امر در اقتصادهای دستوری وجود ندارد. موسسات تجاری مستقل یکی دیگر از منابع ارزشمند اطلاعات اقتصادی می‌باشند. علاوه براین، موسسات تجاری با تامین نیازهای بخش خصوصی به طور مستقیم از مسئولیت دولت می‌کاهند. در نتیجه، دولت می‌تواند با حمایت از تشکیل ازارها و آزادی تشکیل انجمنها در بخش خصوصی یک محیط سیاست‌گذاری موثر ایجاد نماید.

چه کاری باید انجام شود

دموکراسی بدون اقتصاد بازار تقریباً غیرقابل تصور می باشد. کلیه دموکراسی های تثبیت شده از نهادهای بازار و یک بخش خصوص مستقل برخوردار می باشند^{۱۱}. با آنکه یک مسیر یکسره برای انتقال از استبداد به دموکراسی وجود ندارد، واضح است که دموکراتیک کردن موفق درگرو تاسیس یک اقتصاد بازار می باشد.

به دلیل وجود این تعاملات متعدد میان توسعه اقتصادی و سیاسی، ناکامی در تاسیس نهادهای اقتصادی، پیشرفت دموکراتیک را به تعویق می اندازد. بالعکس، ترویج یک بخش خصوصی رقابتی و آزاد فرصت های چندگانه ای برای اثرگذاری مثبت بر روی اصلاحات سیاسی ایجاد می کند. در اینجا به طور خلاصه به گام های کلیدی که باید برداشته شوند اشاره می گردد:

ایجاد نهادهای بازار - اقتصادهای بازار نه به فقدان حاکمیت بلکه به وجود یک سری از مقررات وابسته می باشند. حقوق مالکیت، قانون قراردادهای، و قانون ضد انحصار نمونه هایی از این مقررات هستند. اینگونه مقررات باید ارزشهایی مانند شفافیت، مسئولیت پذیری و منصفانه بودن - که حافظ دموکراسی نیز می باشند - را تقویت نمایند.

برقراری حاکمیت قانون - مقررات بازار، شکوفایی خلاقیت فردی و تجارت میان افراد غیرذینفع را تسهیل می کند. اما کارآمد بودن آنها درگرو حمایت از حاکمیت قانون و اعمال بی طرفانه قوانین می باشد.

ایجاد زمینه برای بخش خصوصی - محدود نمودن حوزه بخش دولتی. کاهش قوانین سخت برای انجام تجارت. تشویق تبادل اطلاعاتی گسترده. ایجاد آزادی مشارکت برای نهادهای تجاری داوطلب.

گسترش فعالیت بخش خصوصی - سیاست گذاری اقتصادی خوب درگرو آگاهی از اطلاعات اقتصادی صحیح و دیدگاه های خرد می باشد. مشارکت دادن گروه های تجاری در مناظره های آزاد و دموکراتیک، رسیدن به دو هدف ایجاد یک جامعه دموکراسی جدید و نیز بهبود سیاستهای اقتصادی را دنبال می کند.

توسعه نهادهای سیاسی - نهادهای انتخاباتی، حاکمیت و نمایندگی مردم به همان اندازه که برای شهروندان اهمیت دارند برای بخش خصوصی نیز مهم می باشند. این نهادها، حافظ نهادهای بازار هستند و توسط آنها نیز حمایت می شوند.

3- نقش تجارت در توسعه دموکراتیک

دموکراسی از طریق مشارکت طیف وسیعی از مردم و گروه‌های ذینفع ایجاد و حفظ می‌شود. بخش بازرگانی، همگام با دیگر شهروندان و اجزای جامعه، باید در توسعه دموکراتیک نقش داشته باشد. بخش بازرگانی - به عنوان یک جزء کلیدی جامعه مدنی - منابع، نیروی انسانی، و قابلیت‌هایی برای حل مشکلات در اختیار دارد که منفعت آن شامل کل جامعه می‌شود. بخش خصوصی فعال در امور سیاسی می‌تواند سیاست‌گذاری را بهبود دهد، نماینده منافع اقتصادی باشد، و از حقوق و نهادهای دموکراتیک دفاع کند.

بخش بازرگانی در دموکراسی صاحب سهم است. در دولتهای دموکراتیک، در مقایسه با دولتهای دیکتاتور، احتمال آنکه از تصرف مستبدانه اجتناب شود، جریان آزاد اطلاعات وجود داشته باشد، پیشنهادهای درمورد سیاستهای اقتصادی واصل شود، و به طور کلی تلاش برای دستیابی به یک اقتصاد شکوفا بروز یابد، بیشتر است. دموکراسی‌های آزاد به حاکمیت قانون، حقوق و خلاقیت فردی، و سیاست‌گذاری شفاف احترام می‌گذارند. تحت حکومت دیکتاتوری، تنها یک گروه کوچکی از نزدیکان دولت موفق می‌شوند اما در یک جامعه دموکراتیک طیف وسیعی از بنگاهها می‌توانند بر روی فرصت‌های اقتصادی سرمایه‌گذاری کرده و به مردم خدمت نمایند.

بخش خصوصی و پلورالیسم

یک بخش خصوصی مستقل از طریق توسعه پلورالیسم در جامعه و سیاست کمک بسیاری به دموکراسی می‌کند. همانگونه که کارل گرشن (Carl Gershman)، رئیس بنیاد ملی دموکراسی اظهار داشته است: "یک پلورالیسم اجتماعی پویا در هر مرحله از توسعه دموکراسی نقش مهمی ایفا می‌کند." در جامعه، انجمن‌های داوطلب "فضا را برای فعالیت اجتماعی و فکری آزادانه آماده می‌سازند." در سیاست، اینگونه انجمن‌ها "راه مشارکت شهروندان را هموار نموده و توسعه بی‌رویه قدرت دولت را کنترل می‌کنند."^{۱۲}

فعالیت یک بخش خصوصی مستقل بطور معمول باعث افزایش تنوع و پلورالیسم در جامعه می‌شود. کثرت شرکتهای رقابتی، که در خدمت نیازهای مختلف مردم می‌باشند و همواره در تبادل‌های تجاری فعال هستند، منجر به تولید مراکز مستقل و شبکه‌هایی از فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی می‌گردد. هنگامی که افراد در شرکت‌ها و انجمن‌های تجاری به یکدیگر ملحق می‌شوند، مهارت‌های سازمانی و اعتماد به نفس کسب می‌کنند.^{۱۳}

دولتهای دیکتاتوری اغلب آزادی‌های اقتصادی را محدود می‌نمایند و در این میان هزینه‌های زیادی نیز متحمل می‌شوند. این هزینه‌ها به طور کلی روی اقتصاد و نیز شالوده منابع و مشروعیت دولت اثر می‌گذارند. استفاده از زور راه موثری برای رشد سرمایه‌گذاری، شکوفایی خلاقیتها و تخصیص کارآمد منابع نیست.^{۱۴} در نتیجه برخی از دولتهای دیکتاتور، مانند رژیم‌های سابق کره و تایوان، از سرکوبی عوامل اقتصادی اجتناب نموده و بنابراین فضایی برای پلورالیسم اجتماعی و آغاز فرآیند دموکراسی ایجاد نمودند.

انجمن های تجاری در نقش سازمان های جامعه مدنی

تجار می توانند نقش فعالی را در توسعه دموکراتیک بازی کنند اما این بدان شرط است که با یکدیگر متحد شده و خواسته خود برای ایجاد حاکمیت و سیاستهای درست را عرضه کنند. انجمن های تجاری داوطلب جزء مهمی از جامعه مدنی می باشند. این انجمن ها، به نمایندگی از طرف ذینفعان تجاری و از طریق تسهیل مشارکت بخش خصوصی در مناظره های آزاد سیاست گذاری، جامعه تجاری را در فرآیندهای دموکراتیک سهیم می سازند. این امر دو نتیجه در بر دارد از جمله برانگیختن حمایت بخش بازرگانی از دموکراسی و نیز فشار آوردن بر دولت برای ایفاء نقش در فرآیندهای دموکراتیک.

اثرات سازنده انجمن های تجاری اغلب نادیده گرفته شده اند زیرا باور عموم بر این است که کلیه اقدامات گروهی برخاسته از بخش تجاری به معنای تغییر جهت جریان ثروت عموم است بدون آنکه ارزش موثری تولید کند. حال آنکه درحقیقت، اقدام گروهی تجاری می تواند سیاست دولت را بهبود بخشیده و مقررات نادرستی که فساد اداری را ترغیب می نمایند حذف کنند. برای بهبود رفاه اجتماعی و تقویت دموکراسی از طریق اقدام گروهی بخش تجاری دو راه وجود دارد. نخستین راه آن است که انجمن ها باید حامی و خواهان سیاست ها- و نه رانت- باشند که این امر به سود طیف وسیعی از شرکت ها و کارآفرینان خواهد بود. این سیاست ها به طور کلی برای اقتصاد، از جمله کارگران که از ایجاد فرصت شغلی سود می برند و مشتریان که از کالاها و خدمات بهتر و ارزانتری بهره می برند، مفید می باشند. دومین راه این است که انجمن ها باید با مطرح نمودن خواسته هایشان به صورت شفاف - و نه پشت درهای بسته - الگوی مناسبی از رویه دموکراتیک ارائه نمایند تا همگان یاد بگیرند، مناظره کنند، و در نهایت دولت را مسئول تصمیم های سیاست گذاری بدانند.

عملکردهای دموکراتیک انجمن های تجاری

انجمن های تجاری مستقل می توانند چندین عملکرد سازنده داشته باشند که به ایجاد یا یکپارچه نمودن سیستمهای دموکراتیک کمک می کند. نخست، انجمن ها بیان کننده دیدگاهها و منافع تجاری می باشند. آنها الویتهای بخشهای تجاری را تعیین می نمایند، سپس آنها را تلفیق و تطبیق داده و سپس به سمت تدوین سیاستهای منسجم هدایت می کنند. از آنجا که حوزه عملکرد بخش خصوصی بسیار متنوع است، انجمن ها نقش مهمی در ایجاد اتفاق نظر و بیان نقطه نظرات عوامل اقتصادی کوچکتر بازی می کنند. وظیفه نمایندگی انجمن های تجاری مکمل وظیفه نمایندگی احزاب سیاسی است. این انجمنها می تواند آن دسته از مسائل اقتصادی را که در الویت کاری احزاب سیاسی نیست برجسته نمایند.^{۱۵}

دوم آنکه، بخش تجاری سازمان یافته می تواند به عنوان عامل متعادل کننده نظام عمل کرده و در مقابل اقدامات دولتی مستبدانه یا اجحاف آمیز مقاومت نموده و از نظام توقع مسئولیت پذیری داشته باشد. همچنین، تجار و سازمانهایشان به عنوان بخشی از جامعه مدنی در تبادل آزاد عقاید و مناظرات عمومی شرکت می کنند. سازمان های تجاری نه تنها در ایجاد تنوع دیدگاهها نقش دارند بلکه از طریق فراهم نمودن تریبونهای عمومی به تجار امکان ابراز آزادانه عقاید خود و حضور شفاف در سیاست گذاریها را می دهند.^{۱۶}

سوم آنکه، انجمن های تجاری از طریق تبادل اطلاعات با دولت به سیاست گذاری اقتصادی نهادینه شده کمک می کنند. انجمن ها اطلاعات گوناگون، از جمله اطلاعات مربوط به فرآیندهای قانونی و نظارتی، و حقوق و تعهدات را نیز با اعضای خود در میان می گذارند. انجمن ها مانند محلی برای تبادل نظرات می باشند تا اعضاء بتوانند نظرات و تجاربشان در مورد مسائل مشترک فیما بین بخش تجاری و جامعه را با یکدیگر در میان بگذارند.^{۱۷}

چهارم آنکه، بنگاههایی که با یکدیگر هماهنگ هستند می توانند مشکلات حاکمیتی را حل نمایند و از بار مسئولیت نظام بکاهند. بسیاری از مشکلات بخش خصوصی از طریق استقلال و توزیع خدمات به سمت انجمن ها حل می شوند. گاهی اوقات، انجمن ها می توانند دولت را در اجرای سیاست ها یاری کنند. در نهایت، انجمن ها می توانند نقش بخش تجارت در فرایندهای دموکراتیک را نهادینه نمایند.^{۱۸}

اعضاء مختلف بخش خصوصی - از بنگاههای بزرگ و برجسته گرفته تا مشاغل کوچک مردمی - با درک اینکه می توانند در تصمیم گیری مشارکت کنند و باعث ایجاد تغییری مثبت شوند به هواداران اصلی دموکراسی تبدیل می گردند.

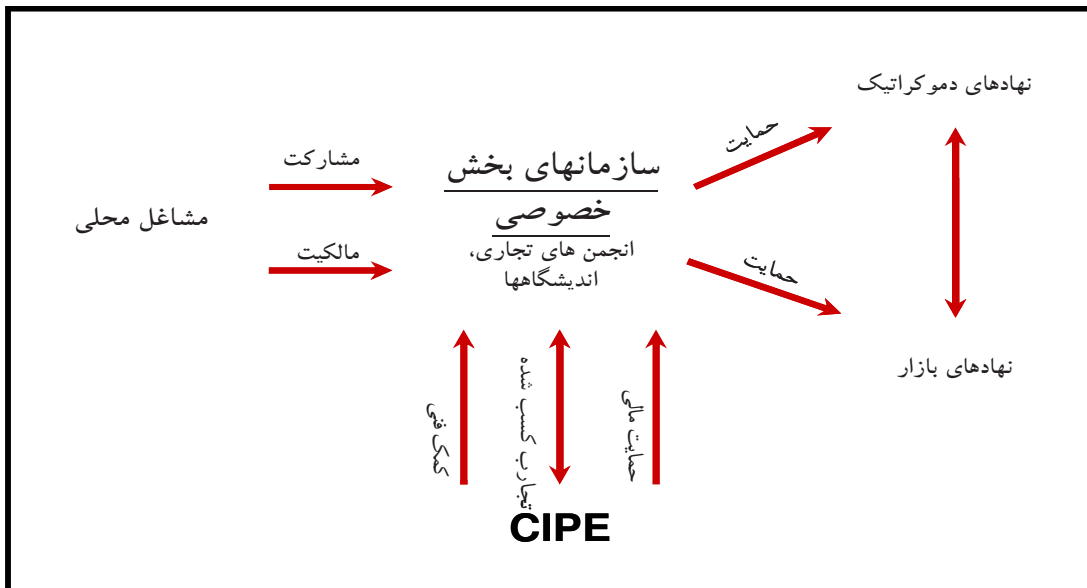
4- مدل تجاری CIPE

عملکرد CIPE طبق یک "مدل تجاری" است که منطق رویکرد CIPE نسبت به اصلاحات را توضیح می دهد و به طور خلاصه شرح می دهد که CIPE چگونه مأموریت خود را انجام می دهد (به نمودار 4 مراجعه شود). این مدل بر اساس تئوری اقتصادی و سیاسی بنیان نهاده شده، دارای اجزای پشتیبان کننده یکدیگر است، و بر روی بکارگیری عملی اصول اصلاحات تمرکز می کند. این مدل فعالیت های افراد را با مأموریت سازمان همراستا کرده و به طور کلی عملیات CIPE را منسجم می نماید. این مدل نشان دهنده شایستگیهای کلیدی CIPE و نیز تعهدات CIPE برای برقراری اصلاحاتی است که به نفع عامه مردم می باشد.

تقویت دموکراسی و حمایت از اصلاحات بازار محور- CIPE، با درک اینکه آزادی سیاسی و اقتصادی جدایی ناپذیر می باشند، اصلاحات اقتصادی خود را بر روی هر دو نوع آزادی متمرکز می کند. برنامه های CIPE هر دو هدف را به صورت همزمان دنبال می کند.

تقویت سازمانهای بخش خصوصی- CIPE با سازمانهای تجاری خصوصی و داوطلب، انجمن های تجاری یا اندیشگاهها همکاری می کند. CIPE این سازمانها را در جهت توسعه ساختاری یاری می نماید تا بتوانند به عنوان اجزای خودجوش و بنیادین جامعه مدنی در فرایندهای دموکراتیک مشارکت نمایند.

- سازمانهای تجاری اطلاعات و خدماتی ارائه می دهند که بخش خصوصی و فرهنگ کارآفرینی را تقویت می کنند.
- CIPE توانایی انجمن های تجاری را بهبود می بخشد تا بتوانند اعضای خود را در گفتگوهای سیاست گذاری دموکراتیک مشارکت دهند.

نمودار 4. مدل تجاری CIPE

ترویج اصلاحات نهادی- نهادینه سازی یک فرایند دراز مدت است که منافع درازمدتی نیز در بردارد. نهادهای نوآفرین و شایسته، اساس رشد اقتصادی و حاکمیت دموکراتیک خوب می باشند. قوانین شفاف و قاطع که ثبات، فرصت و آزادی را ترویج می دهند شالوده نهادهای اقتصادهای بازار موفق و دموکراسی ها می باشند .

تمرکز بر روی جلب حمایت - که موجب تقویت بازارها می شود، منافع تجاری مشروع را تشویق می کند، و مشارکت تجاری در فرایندهای دموکراتیک را ترویج می دهد.

- پژوهش و تحلیل بدون ارائه راهکار و پیگیری برای ایجاد تغییر کافی نمی باشند.
  - مشارکت بخش خصوصی، از طبقه کارگر گرفته تا بالا، در فرایند سیاست گذاری کلید موفقیت می باشد.
  - CIPE، با جلب حمایت‌های دولتی از سیاست‌های خود، باعث افزایش پشتیبانی و درک از حقوق، آزادی و تعهدات حیاتی برای یک سیستم بخش خصوصی دموکراتیک می شود.
  - تقویت حس مالکیت و مسئولیت پذیری محلی برای کلیه جنبه های مدیریت پروژه.
  - پروژه باید برای سازمان همکار اهمیت استراتژیک داشته باشد. سازمان همکار بایستی منابع خود را به پروژه اختصاص دهد.
  - سازمانهای همکار بالقوه باید خالق ایده های برنامه بوده، به اهداف خود وفادار بمانند و دستور کار خیرین را دنبال نمایند. CIPE
  - گهگاه در تاسیس سازمانهای جدید نیز مشارکت می کند.
- بهره گیری از تجارب کسب شده در یک جای دنیا برای رویارویی با چالش ها در جایی دیگر. CIPE نظرات کارشناسانه و مدلهایی برای اجرای عملی اصول اصلاحات ارائه می نماید.

5- زمینه های کاری

برخلاف سازمانهای اعطاء کننده کمک مالی و یا آژانسهای توسعه، CIPE با توجه به منابع مالی، فکری و انسانی مناسب با شرایط محلی و نیازهای اصلاحاتی از طریق سه زمینه کاری مجزا عمل می کند. در بسیاری از موارد، CIPE سازمانهای محلی شریک را آموزش می دهد تا بتوانند در اجرای برنامه خود موفق شوند. به این ترتیب، CIPE مساعدتی که این سازمانها برای ایجاد حس مالکیت و پایداری نیاز دارند در اختیار آنها قرار می دهد. ثانياً، CIPE رهبران اصلاحات را آموزش داده و نحوه ظرفیت سازی سازمانی برای حمایت از پروژه های اصلاحات را به آنها نشان می دهد. در نهایت، CIPE در مواردی که ارزشها و اصول بازار و دموکراسی بطور قابل توجهی نادیده گرفته شده و یا بدرستی شناخته نشده اند اقدام به پیام رسانی در مورد اصلاحات می کند.

برنامه های مشارکت- شرکای محلی - معمولاً گروههای تجاری و اندیشگاهها رهبری اینگونه برنامه ها را به عهده می گیرند. آنها نیازها را شناسایی نموده و راه حل هایی برای برآورده کردن این نیازها مشخص می کنند. CIPE به منظور تقویت تواناییهای شرکای خود و نیز دستیابی به اهداف مهم توسعه ای به آنها کمکهای مدیریتی، تجارب عملی و کمکهای مالی ارائه می دهد. برنامه های مشارکت عبارتند از:

- ارزیابی نیازها و تنظیم دستور کار،
- تهیه طرح تجاری (برنامه کاری)،
- اجرا،
- ارزیابی جامع و پیگیری امور.

کارمندان CIPE که دارای تخصص های فنی و منطقه ای هستند آموزش و کمکهای فنی مداوم ارائه می دهند. برنامه های ایجاد شراکت منجر به پیشبرد امر جلب حمایت از سیاستها، خدمات تجاری، برنامه های آموزشی و دیگر اهداف توسعه ای می شوند. سازمانهای شریک باید یک جزء مردمی و نیز یک برنامه اجرایی تفصیلی داشته باشند و معمولاً سرمایه مورد نیاز پروژه را تامین کنند.

ارزش مشارکت ها

شرکت فعالانه شرکای محلی و بدست گرفتن ابتکار عمل در برنامه ها باعث ایجاد حس مالکیت اصلاحات می شود. بعلاوه شرکاء دانش محلی خود در مورد رویه ها و نیازهای بنیادین را در طراحی پروژه به کار می برند^{۱۹}. مشارکت فعالانه CIPE منجر به انتقال قابلیتهای مدیریتی و فنی به سازمان همکار و نیز تبادل شیوه های موثر اصلاحات در سطح بین المللی می شود. در ضمن، شراکت سبب بوجود آمدن تبادلات فکری پایدار می شود^{۲۰}.

توسعه سازمانی و حرفه‌ای - در بسیاری از کشورهای تازه دموکراتیک شده، سازمانهای تجاری اغلب فاقد تجربه و ظرفیت نهادی برای ارائه مساعدت به اعضا، و یا شرکت در مناظرات مربوط به سیاستها می باشند. برنامه آموزش مدیریت CIPE ویژه انجمنهای تجاری با هدف آموزش تکنیک های پایه مدیریتی به مدیران این انجمنها در سراسر جهان تدوین شده است.

. به این ترتیب، مدیران اجرایی انجمنها از طریق انجام مباحثه بحث با مجموعه ای از روشهای عملی آشنا می شوند که به انجمنها امکان می دهد از کسب و کارهای کوچک و نیز توسعه اقتصادی کل جامعه حمایت نمایند. رهبران اندیشگاه ها نیز می توانند در زمینه برنامه ریزی استراتژیک و نحوه جلب پشتیبانی از سیاستها آموزش ببینند. CIPE همچنین برای روزنامه نگاران، مدیران شرکت ها، کارآفرینان و جوانان برنامه های آموزشی در زمینه اقتصاد و تجارت و نیز مهارت های تخصصی ترتیب می دهد. برنامه های آموزشی با لحاظ نمودن دیدگاههای محلی طراحی شده و سپس توسط افراد حرفه ای ارائه می شوند.

برنامه آموزش مدیریت انجمنهای تجاری

برنامه آموزش مدیریت CIPE با هدف آموزش تکنیک های پایه مدیریتی به مدیران این انجمنها در سراسر جهان تدوین شده است. این برنامه آموزشی که براساس برنامه آموزش عالی اتاق بازرگانی ایالات متحده تنظیم شده، با ایجاد تغییراتی بر اساس تجارب CIPE برای استفاده در سطح بین الملل تطبیق داده شده است.

برای ارائه این برنامه آموزشی، CIPE از 25 زمینه تخصصی خود در مرتبط با مدیریت و تعداد کثیری از متخصصین با تجربه - که معمولاً از مدیران فعلی یا پیشین اتاق بازرگانی و انجمنها می باشند- بهره می برد. شرکت کنندگان با نقش انجمنهای تجاری در جامعه دموکراتیک، جلب حمایت دولت از سیاستهای عمومی، برنامه ریزی استراتژیک، مدیریت مالی، ارزشهای تجاری، جذب اعضا، و رشد کسب و کارهای کوچک و موارد مختلف دیگر آشنا می شوند. پس از شرکت در این دوره ها، انجمنهای تجاری از وجود کارمندان متخصص و مطلع، رهبری قویتر، شیوه های مدیریتی معتبر، اعتبار و وجهه بالاتر و نیز ظرفیت بیشتر برای انجام فعالیتهای جلب حمایتی و پیگیری ماموریتهای خود بهره مند خواهند شد.

جلب حمایت از سیاستها و مدیریت دانش - برنامه های CIPE در زمینه جلب حمایت از سیاستها و مدیریت دانش، به فهم بهتر ایده ها و اصول اصلاحات دموکراتیک و بازارمحور کمک می کنند. CIPE، با استفاده از رسانه های چاپی و الکترونیکی، اطلاعات ارزشمندی در مورد نحوه مدیریت فرایند اصلاحات و نیز اطلاع رسانی درباره برنامه ها و رویدادهای CIPE در اختیار سیاست گذاران، پیشروان بخش تجارت، دانشجویان و دیگر عوامل قرار می دهد. مقالات مجله "خدمات ویژه اصلاحات اقتصادی (Economic Reform Feature Service)" که توسط CIPE چاپ می شود، مسائل مربوط به اصلاحات اقتصادی و رابطه آن با توسعه دموکراتیک را موشکافانه بررسی می کنند. میزگرد وب سایت "آزادی اقتصادی" (www.cipe.org) همانند یک اتاق مبادلات پایاپای برای منابع اطلاعاتی و مطالعات موردی اصلاحات عمل می کند و امکان دسترسی به شبکه ای از اصلاح گران را فراهم می کند که توسط CIPE ایجاد شده است. مجلات، تلویزیون، برنامه های رادیویی، و وب سایتهای تخصصی به تبلیغ بیشتر اقدامات استراتژیک CIPE در کشورهایی که هنوز اصلاحات بخوبی در آنها نهادینه نشده، کمک می کنند.

6- محورهای برنامه

CIPE در هشت زمینه تخصص دارد که کلیه این زمینه ها به توسعه دموکراتیک مرتبط می باشند.

حاکمیت دموکراتیک- حاکمیت دموکراتیک مستلزم آن است که دولت مسئولیت اعمالش را به عهده بگیرد، و سیاست ها سرپا، بجا و بطور مداوم به اجرا درآیند. حاکمیت خوب درگروی مقررات اداری ثمربخش، مقررات و قوانین متعارف، اعمال منصفانه، فرصتهای تجاری شفاف، و ایجاد زمینه برای بهبود سیاست ها به صورت مداوم از طریق گفتگوی بخش خصوصی و عمومی می باشد. در این راستا، CIPE در جهت تاسیس و تقویت اساس مسئولیت پذیری، افزایش مشارکت مردمی در دولت، اصلاح آژانس های دولتی، و تقویت سیستم های قضایی تلاش می کند.

اصلاحات قانونی و نظارتی- دولت های دموکراتیک برای قانونگذاری موثر نیازمند اطلاعاتی هستند که از طریق فعالیتهای جلب حمایتی توسط طیف وسیعی از سازمانها صورت می گیرد. رویکرد CIPE تحت عنوان "دستورکار تجارت ملی (NBA)" رهبران بخش خصوصی را ترغیب می کند تا گردهم آمده، درمورد موضوعات نگران کننده با یکدیگر گفتگو نمایند، منافع مشترکشان را شناسایی کنند، و راه حل های پیشنهاد شده را بررسی نمایند. رویکرد NBA شناسایی قوانین و مقرراتی که سد راه فعالیت های تجاری می باشند را تسهیل می کند و برای از سرراه برداشتن این موانع و بهبود شرایط اقتصادی توصیه های عملی ارائه می نماید. بعلاوه، برنامه های مشاوره قانونی تاثیر اقتصادی طرح های قانونگذاری را ارزیابی می کنند.

توسعه انجمنهای تجاری- انجمنهای تجاری لازمه موفقیت در اصلاح سیاستها، فرآیندهای مشارکتی و رشد بخش خصوصی می باشند. در بسیاری از موارد، انجمنها برای مشارکت سازنده در تدوین و اجرای دستورکارهای اصلاحات اقتصادی بایستی خود ابتدا متحول شده و به نهادهای موفق تبدیل گردند. CIPE از طریق ارائه دوره ها و مواد آموزشی مدیریت اجرایی، کمک فنی در مورد استراتژیهای جلب حمایتی و حاکمیت سازمانی، و پشتیبانی از خدمات اعضاء در زمینه بازار، از توسعه سازمانی آنها حمایت می کند.

مقابله با فساد اداری- فساد اداری باعث کندی رشد بازارها، کساد سرمایه گذاری، بالا رفتن هزینه های تجارت، و تضعیف حاکمیت قانون می شود. آن دسته از پروژه های CIPE که مبارزه با طرف متقاضی فساد اداری را مورد هدف قرار می دهند به دنبال ایجاد اصلاحات در نظام های قانونی مبهم، وضع استانداردها برای آژانسهای دولتی، برقراری ارتباط میان معیارهای فرهنگی و نظام قانونی و محدودیت قدرت تصمیم گیری کارمندان دولت می باشد. در طرف عرضه، معضل گرفتاری بخش خصوصی در فساد اداری تا حدی از طریق بهبود مکانیسم های حاکمیتی شرکت ها مورد درمان قرار می گیرد.

حاکمیت شرکت- حاکمیت شرکت از طریق ترویج ارزشهای کلیدی مانند شفافیت، انصاف، مسئولیت پذیری و پاسخگویی نقش مهمی در جذب سرمایه گذاری و بنیانگذاری یک بخش خصوصی سالم و نیز ایجاد جوامع دموکراتیک بازی می کند. CIPE آغازگر و حامی برنامه های آموزشی اصول اساسی حاکمیت شرکت به مدیران شرکت ها، آگاه نمودن سهام داران از حقوق و مسئولیت هایشان، و بالا بردن آگاهی مردم از لزوم شیوه های موثر حاکمیت شرکت ها می باشد. شرکای CIPE،

ضمن در نظر گرفتن واقعیت های تجارت محلی، مجموعه قوانین ملی حاکمیت شرکت ها را که استانداردهای بالایی دارند تدوین نموده اند.

بخش غیررسمی و حقوق مالکیت- زمانیکه سیاست ها موانع و مقررات دست و پاگیر را از سرراه مشاغل برمی دارند و درعین حال آنها را تشویق به قانونی شدن می کنند، مشاغل غیر رسمی به سرعت به بخش رسمی می پیوندند که این امر به رشد مشاغل، تولید مالیات و رشد اقتصادی کمک می نماید. CIPE و شرکایش، با ساماندهی مراحل ثبت تجاری و حصول اطمینان از اینکه کلیه شهروندان به حق مالکیت خصوصی دسترسی دارند و این حق کاملاً برای آنها شرح داده شده و قاطعانه اعمال شده اند، فعالیتهای غیررسمی را کاهش می دهند.

زنان و جوانان - برنامه های CIPE، که مشارکت زنان و جوانان در نقشهای سیاسی و اقتصادی را ترغیب می کنند، بر نقش این دو گروه بعنوان پیشگامان در شرف تکوین تأکید دارند. CIPE بر روی ایجاد مهارت ها تمرکز دارد و برای حصول این امر برنامه های کارآفرینی و دوره های آموزشی مدیریت ارائه میدهد، از انجمنهای شبکه ساز، ارائه کننده خدمات و میزگردهای مربوط به زنان و جوانان حمایت می کند، و رهبران نسل جدید را تربیت می نماید تا بتوانند در تجارت موفق شوند و نقش بیشتری در توسعه جامعه و فرایندهای سیاسی به عهده بگیرند.

دسترسی به اطلاعات- آموزش سیاستهای عمومی به شهروندان و کمک به آنها برای وادار نمودن دولت به قبول مسئولیت درقبال اعمالش، نیازمند اطلاعات و دسترسی به رسانه های مستقل و آزاد می باشد. CIPE برای دستیابی به شفافیت بیشتر، آزادی بیان بیشتر برای اصلاحگران، و درک بیشتر مردم از اصول دموکراتیک و بازار محور با شرکای محلی همکاری می نماید. برنامه های CIPE مهارت های حرفه ای روزنامه نگاران را بهبود می دهد، از آثار چاپ شده و ابتکارات رسانه ها حمایت می کند، و دسترسی بیشتر به اطلاعات دولت را ممکن می سازد.

7- ارزش افزوده CIPE

یکی از اقدامات CIPE، که اغلب اوقات بسیاری از دیگر انجمنها آنرا فراموش می‌کنند، این است که با مردم محلی شریک می‌شود. ما تنها حامل پیام نیستیم، بلکه ابزاری نیز در اختیار داریم و به مردم محلی در کشورهای مختلف نشان می‌دهیم که توسط این ابزارها می‌توان نهادهای وابسته به بازار را متناسب با فرهنگ و منافع خود آنها ایجاد نمود. ما به آنها چیزی را تجویز نمی‌کنیم. بلکه فقط به آنها کمک می‌کنیم مشکلات را شناسایی نموده، راه حل مشکلات را پیدا کنند، استراتژیها را طراحی نمایند و آنها را به صورت محلی به اجرا درآورند.

Amb. John A. Bohn، رئیس سابق هیئت مدیره^{۲۱}

CIPE به دلیل دارا بودن تخصص در زمینه بخش خصوصی با دیگر سازمانهای حامی ایجاد دموکراسی تفاوت دارد. CIPE، به عنوان یک موسسه وابسته به اتاق بازرگانی ایالات متحده، از تجربه بسیار زیادی در زمینه کار با شرکای بخش خصوصی در سطح بین الملل برخوردار است. CIPE از تجارت سررشته داشته و به تعداد قابل توجهی از پیشگامان تجاری دسترسی دارد. CIPE برای تاسیس نهادهای مدنی، که برای یک جامعه دموکراتیک حائز اهمیت می‌باشند، با شرکای بخش خصوصی همکاری نزدیکی دارد. CIPE یک سری ابزار توسعه ای منحصر بفرد طراحی نموده است که ظرفیت سازمانهای شریک، از قبیل انجمنهای تجاری و اندیشگاهها، را تقویت نموده و نحوه جلب حمایت از سیاست ها و دیگر فرایندهای دموکراتیک را به آنها آموزش می‌دهد. معمولاً سازمانهای شریک نیازهای محلی را شناسایی نموده و راه حل های لازم را ارائه می‌کنند. CIPE نیز کمک های مدیریتی، تجربه عملی و حمایت مالی به شکل اعطای کمک مالی را در اختیار آنها قرار می‌دهد. کارمندان و شبکه متخصصین CIPE در کلیه مراحل برنامه شرکت فعالانه دارند و به طور مداوم راهنمایی و کمک فنی خود را به عوامل برنامه ارائه می‌دهند.

این رویکرد همکاری برای توسعه در محیط بسیاری از کشورها موثر بوده است. اعطای کمک مالی یک ابزار نیرومند است که می‌تواند و بایستی با دیگر عوامل ادغام شود تا کارآیی و بازده پروژه ها را بهبود بخشد. بدون راهنمایی و کمک، بسیاری از سازمانهای اصلاحاتی قابلیت استراتژیک و تخصصی برای استفاده عاقلانه از منابع مالی و اجرای درست برنامه ها را نخواهند داشت. کمک به آنها این امکان را می‌دهد که به سازمانهایی برجسته و پایدار تبدیل شوند و بتوانند پس از خاتمه کمک مالی نیز اصلاحات را پیگیری نمایند. CIPE از به دست گرفتن مدیریت پروژه اجتناب می‌کند و به جای آن حس مالکیت محلی نسبت به پروژه را تشویق می‌کند. CIPE، در هر جا که امکان داشته باشد، نهایت تلاش خود برای شراکت متوازن را به کار می‌برد و در صورت نیاز خود نیز وارد عمل می‌شود.

مجموعه منابع و توانایی های CIPE در ذیل شرح داده است.

شبکه تبادل اطلاعات

برنامه های CIPE بیش از دو دهه تجربه و نوآوری را در اختیار شرکاء قرار می‌دهد. طبق تجربه CIPE، اجرای اصلاحاتی که در برخی کشورها موفق بوده اند در دیگر کشورها نیز می‌تواند ثمربخش باشد. انتقال دانش در مناطق مختلف بسته

استراتژیهای موجود برای شرکاء را گسترش داده و مفاهیم اصلاحاتی را رواج می دهد. مفاهیمی که اصلاحگران در کشورهای دیگر با موفقیت به اجرا درآورده اند گاهی بیشتر از تئوریهای جورج واشنگتن معتبر می باشند. اکثر شرکای اصلاحات می دانند که چه اقدامی باید صورت بگیرد و چرا. این شرکا به روشهای عملی برای اجرای اصلاحات و نیز راهنمایی برای تقویت ظرفیتهای خود نیاز دارند. عامل دیگری که به همین اندازه اهمیت دارد این است که شرکا با آگاهی از چالش هایی که دیگران با آنها روبرو شده اند از اشتباهات پرهزینه اجتناب کنند. پروژه مدیریت دانش CIPE به مسئولین برنامه کمک می کند تا در حین همکاری با شرکا به آنها گزینه های مناسب را شرح داده و تلاشهای آنها را بر روی اهداف عملی متمرکز نمایند. CIPE دائما تبادل مستقیم اطلاعات میان شرکای خود در نقاط مختلف دنیا را تسهیل می کند.

تخصص حرفه ای، رهبری مفهومی و منابع عملی

CIPE خود را به عنوان یک سازمان اعطای کمک مالی و نیز یک اندیشگاه مطرح کرده است. CIPE با کمک متخصصین خارج از سازمان یک بانک اطلاعاتی قوی برای اصلاحات دموکراتیک، جلب حمایت از سیاست ها، مدیریت انجمنها، و توسعه بخش خصوصی گردآوری و تکمیل نموده است. علاوه بر این CIPE نقش فعالی در شکل گیری استانداردهای بین المللی برای حاکمیت صحیح و تجارت مسئولانه ایفاء کرده است. به عنوان مثال، CIPE به دو انجمن "نهاد بین المللی شفافیت (Transparency International)" و "نهاد بین المللی مسئولیت پذیری اجتماعی (Social Accountability International)" ملحق شد تا در تدوین کتاب "اصول تجاری برای مقابله با رشوه خواری (Business Principles for Countering Bribery)" که در سال 2002 منتشر گردید کمک نماید. سال بعد، CIPE با همکاری مرکز توسعه OECD کتابی به نام "حاکمیت شرکتها در توسعه (Corporate Governance in Development)" منتشر نمود که توضیح می دهد "چگونه بهبود حاکمیت شرکت ها به رشد پایدار کارآیی و تشکیل نهادهای سیاسی دموکراتیک در کشور کمک می نماید".^{۲۲}

دانش CIPE در مجموعه ای از منابع اطلاعاتی ثبت شده اند. این منابع عبارتند از: مواد آموزشی انحصاری که از طریق سایت اینترنتی میز گرد انجمن (Association Forum Online) قابل دسترسی است، وب سایت "میزگرد آزادی اقتصادی (Forum on Economic Freedom)"، مجله سرویس اصلاحات اقتصادی (Economic Reform Feature Service)، راهنماها و کیت های آموزشی در مورد محورهای برنامه مانند حاکمیت شرکت ها و مقابله با فساد اداری، و مطالعات موردی اصلاحات. منابع اطلاعاتی و تخصص داخل سازمانی CIPE منافع غیرتقدی بسیار با ارزشی برای شرکا به شمار می رود که اثربخشی کمک های مالی CIPE را تقویت می کند.

استراتژی

مسئولین برنامه برای طراحی استراتژی منطقه ای، شرایط دورنمای کشور و روندهای منطقه ای را دنبال می کنند. آنها معمولا می دانند که در هر منطقه چه فعالیتهای مثبتی انجام شده است، چه نوع استراتژی های جلب حمایتی موفق بوده اند، و کدام نهادها در مقابل تغییر مثبت مقاومت نشان داده اند. CIPE مکمل برداشت های هشیارانه شرکا از نیازهای اصلاحاتی بوده و آنها را بطور فعالانه در فرایندهای برنامه ریزی استراتژیک یاری می نماید.

CIPE بر روی تغییرات نهادی، که نوعی محیط مشوق دموکراسی ایجاد می کند و به واقعیت های محلی احترام می گذارد، تمرکز دارد. این رویکرد نهادی تلاشهای اصلاحاتی را به جایی هدایت می کند که تاثیری گسترده و پایدار بر روی جامعه داشته

باشند. CIPE در پروژه هایش همیشه در جستجوی اقدامات چندگانه بوده تا بتواند به گستره وسیعی از جوامع خدمت رسانی کرده و اصلاحات پایدار را تسهیل نماید. مسئولین برنامه از دیدگاه استراتژیک درمورد انطباق نیازها و فرصتها تأمل می کنند. بدین منظور، کارشناس برنامه باید با محیط سازمانی آشنا باشد، نقاط قوت و ضعف بخش خصوصی جامعه را شناسایی کند، و با دیگر شرکا و خیرین هماهنگی های لازم را انجام دهد. این کارشناس بین هر پروژه اصلاحات و جریان کلی ایجاد دموکراسی ارتباط برقرار می نماید.

کشف و پرورش استعدادهای محلی

یکی از مهمترین عوامل شراکت موفق، شریک خوب است. شریک خوب کسی است که انگیزه قوی دارد، متعهد به اصلاحات بازار محور و دموکراتیک می باشد، از چالشهای نهادی و مسائل مهم کشوری آگاه است، بینش اصلاحاتی دارد، رهبری با استعداد دارد و می تواند با توده ها و دیگر اصلاح گران کار کند. CIPE، با اعزام مسئولین برنامه برای ارزیابی نظام جامعه مدنی و حیات سازمانی، استعداد محلی را شناسایی می نماید. مسئولین با سهام داران مصاحبه می کنند، اصلاح گران را در کنفرانس ها و برنامه های آموزشی CIPE شناسایی می نمایند، و با شبکه شرکاء CIPE مشورت می کنند. چنانچه استعداد محلی نفوذ سیاسی و اجتماعی یا ظرفیت سازمانی لازم برای تحقق بخشیدن به اصلاحات را نداشته باشد، CIPE از طریق آموزش و کمک فنی استعدادهای را پرورش می دهد تا عاملین محلی بتوانند به شکلی پایدار حمایت موثر را جلب کنند. تاکنون تعدادی از شرکاء CIPE به سمتهای رهبری در سطح ملی دست یافته اند.

فعالیت های کارمندان CIPE

- ترویج و بازاریابی اهداف CIPE درمیان شرکای احتمالی
- شناسایی سازمانهای علاقمند به شراکت احتمالی با CIPE
- داشتن جدیت لازم از طریق ارزیابی پایداری این نهادها به عنوان شرکا
- یاری شرکای احتمالی برای پرورش ایده های پروژه، نتایج قابل پیش بینی، بودجه ها و طرح های ارزیابی
- استانداردهای دولت فدرال
- حفظ تماس با شرکاء طی دوران انجام پروژه ها
- ارائه کمکهای فنی به شرکاء طی دوران انجام هر پروژه
- کنترل و تهیه گزارش درمورد فعالیت های شرکا
- طراحی ایده های جدید برنامه
- طراحی استراتژیها براساس ارزیابی های انجام شده از وقایع کنونی و اهداف سیاستهای ایالات متحده

²³ Source: J. A. Hunter & Co. : مرجع

طراحی برنامه

طراحی برنامه هنری است که سازمانهای شریک باید برای پایداری خود به این هنر تسلط پیدا کنند. CIPE معمولاً با انجام یک مطالعه ممیزی نیازهای شرکا در این زمینه را ارزیابی می کند و با توجه به نتایج مطالعه انجام شده اقدامات لازم را انجام میدهد. شرکاء برای تعیین اهداف کلی خود و نیز تشخیص آنکه جلب حمایت از سیاستها در چه قسمتی از این چارچوب اهداف جای دارد، به برنامه ریزی استراتژیک نیازمند می باشند. در این راستا، شرکاء باید ظرفیت سازمانی مورد نیاز برای دستیابی به اهداف جلب حمایتی را ارزیابی نموده و درمورد نقش فعالیتهای جلب حمایتی در کمک به اعضا و تقویت سازمان تأمل کنند. این امر نیازمند رهبری و حاکمیت قاطع می باشد. CIPE به شرکاء کمک می کند تا بین اهداف برنامه و سازمان هماهنگی ایجاد نموده تا بنیانهای مورد نیاز برای اجرای حرفه ای برنامه تامین شود. در ضمن CIPE شرکا را هدایت می کند. بسیاری از این شرکا تجربه بسیار کمی در تعامل با خیرین بین المللی در زمینه جنبه های فنی تدوین، ارائه و اجرای پیشنهادات از جمله بودجه بندی و برنامه های مدیریتی دارند.

کمک فنی

مسئولین و متخصصین CIPE علاوه بر طراحی برنامه، گونه های دیگری از کمک های فنی را نیز به سازمانهای بخش خصوصی ارائه می دهند تا آنها را تخصصی و مدرنیزه بنمایند. CIPE شیوه های پیشرویی که اتاق بازرگانی ایالات متحده و دیگر نهادهای تجاری برجسته در سراسر دنیا اتخاذ می کنند را ترویج می دهد. CIPE نحوه حاکمیت انجمن، مدیریت مالی، مدیریت پروژه، جذب اعضا، استراتژیهای ارتباطات، تهیه گزارش و خود ارزیابی را به مدیران انجمنها آموزش می دهد. گذشته از آموزش، تماس پیوسته مسئولین و شرکاء به حل مشکلاتی که طی تحول سازمانی پیش می آیند کمک می کند. همانگونه در ذیل اشاره شده است، CIPE بعنوان تسهیل کننده مشارکت توده و نیز ایجاد ائتلاف عمل می کند.

تسهیل گفتگو و ایجاد ائتلاف ها

اگرچه خود شرکا مسئول جلب حمایت از سیاست ها می باشند، CIPE گاهی نیز به عنوان تسهیل کننده بی طرف در گفتمانهای مربوط به سیاست ها عمل می کند. این امر به ویژه در جوامعی که اعتماد وجود ندارد و جامعه مدنی به مشارکت در حاکمیت خو نگرفته حائز اهمیت است. به عنوان مثال، CIPE نمایندگان کلیه احزاب مهم عراق را برای نخستین بار گرد هم آورد تا در یک جلسه آموزشی بی طرفانه درمورد ایجاد زمینه های سیاست گذاری اقتصادی شرکت نمایند. در پاکستان، CIPE سهام داران را برای تبادل نظر درمورد چالش هایی که صنعت فناوری اطلاعات با آنها مواجه است گرد هم آورد. این جلسه نخستین و تنها جلسه از این نوع میان انجمن شرکتهای نرم افزار، بخش مالی، و مسئولین دولتی بود. CIPE اغلب از طریق رویکرد دستور کار تجارت ملی، بخش خصوصی را برای بنیان ائتلاف های جلب حمایت مردمی در مورد مسائل مهم یاری می کند.

احتیاط لازم

جهت حصول اطمینان از این که کمک های مالی عاقلانه و بجا مصرف می گردند، باید احتیاط لازم صورت گیرد. انجام اقدامات احتیاطی در مواردی که کمک های مالی در سطح بین المللی تخصیص داده می شوند، چالش بسیار مهمی خواهد بود. در این صورت، مسئولین برنامه بایستی سابقه شرکاء و صحت اطلاعات آنان را کنترل کنند. این کار شامل بررسی سابقه بودجه،

بازدید از امکانات، ارزیابی ظرفیت سازمانی و تحقیق از ذینفعان محلی می باشد. به عبارت دیگر، باید اطمینان حاصل شود که شرکاء دارای هویت مشروع، توانا و پیرو اصلاحات دموکراتیکی مد نظر ماموریت CIPE هستند.

نظارت و ارزیابی

پس از اعطای کمک مالی، پروژه تحت نظارت قرار می گیرد تا احتیاطهای لازم صورت گیرد. مسئولین برنامه باید تحقق اهداف پروژه را تأیید نموده و نیز مؤثرترین شرکاء و برنامه ها را شناسایی کنند. آنها همچنین کنترل رعایت مقررات حکومت فدرال ایالات متحده و شرایط اعطای کمک مالی را برعهده دارند. مسئولین برنامه هر چند وقت یکبار از کشور موردنظر بازدید می کنند تا اطلاعات خود درمورد سازمانها، پیشرفت آنها و محیط سازمانی درحال تکامل را تجدید نمایند. چنانچه شرکا با مشکلی مواجه شوند، مسئولین برنامه اغلب می توانند آنها را در یافتن راه حلی برای ادامه پروژه یاری کنند. البته در برخی موارد ممکن است نیاز باشد که کمک مالی اعطا شده به یک سازمان ناموفق قطع گردد. ارزیابی تنها شامل حصول اطمینان از انجام کامل فعالیتهای و به تحقق رسیدن اهداف پروژه نمی باشد. کارمندان CIPE و متخصصین مستقل تاثیرگسترده تر برنامه ها بر روی توسعه دموکراتیک را نیز ارزیابی کرده و گزارشی درباره آن تهیه می کنند. CIPE برای تحقق اثربخشی تغییرات، دیدگاه درازمدتی از فرایندهای تاریخی اصلاحات و نیز اصول تئوریک اصلاحات را در اختیار شرکاء قرار می دهد.

پایداری

یک جنبه منحصر به فرد استراتژیهای عملیاتی و شیوه عملکرد CIPE، تمرکز بر روی پرورش پایداری سازمانهای دریافت کننده کمکها و بنیانگذاری یک جامعه جهانی متشکل از سازمانهای تجاری می باشد.

- جی. آ. هانتز (J.A. Hunter) ^{۲۴}

رابطه CIPE با شرکایش صرفاً محدود به دوران پروژه نمی باشد. بلکه علاوه بر آن وجود سازمانهای پایدار متعهد به اصلاحات، و نیز پروژه هایی در زمینه های ترویج حس مالکیت در میان مردم محلی و پایداری تغییرات از اهمیت حیاتی برخوردارند. CIPE شرکایش را برای یافتن منابع مالی جدید بسیج می کند و زمینه را برای آنها فراهم می سازد تا بتوانند پیامهای خود را در سطح بین الملل مطرح نمایند. در برخی کشورها، مانند رومانی، CIPE برای بنیان نهادهای مستقل مدیریت سازمان - که در غیاب CIPE ارائه آموزش و کمک های فنی به نهادهای خصوصی را برعهده می گیرند - تلاش می کند.

روش آزمایش شده CIPE برای جذب مردم به شرکت در فرایندهای سیاست گذاری، بنیان نهادن ظرفیت نهادهای دموکراتیک، و تسهیل اصلاحات بازار محور و دموکراتیک نه تنها بخش خصوصی را تقویت نموده بلکه باعث رشد آزادی، فرصت و رفاه عمومی شده است. رویکرد منحصر به فردی که CIPE برای دستیابی به توسعه پایدار در کلیه زمینه های کاری خود دنبال کرده است این امکان را به CIPE داده که اثری مثبت بر روی ظرفیت سازمانهای همکار خود و نیز پیشرفت اقتصادی بیش از 100 کشور داشته باشد. مشارکت تجاری در فرایندهای دموکراتیک منجر به بهبود حاکمیت، محیط تجاری بهتر و پشتیبانی محکم بخش خصوصی از آزادی شده است.

در نهایت، CIPE به این امر واقف است که "دموکراسی بایستی اثربخش باشد" یعنی آنکه دولت باید پاسخگوی نیازهای شهروندان بوده و مسئولیت اقدامات خود را برعهده بگیرد. کشورها تنها از این طریق می توانند رشد پایدار اقتصادی و یکپارچگی دموکراتیک را تجربه نمایند. تلاش CIPE بر این بوده است که آراء مستقل اصلاحات را تغذیه نموده و ابزاری

برای ایجاد حس مالکیت نسبت به تغییرات دموکراتیک را در اختیار آنها قرار دهد. CIPE و شرکایش برای رسیدن به این هدف با همکاری یکدیگر گامهای بلندی در این راه برداشته اند و به تلاشهای خود برای تقویت دموکراسی و اقتصادهای بازار در سراسر جهان ادامه خواهند داد.

مراجع:

---

¹ شواهد مطالعاتی گسترده ای دال بر وجود ارتباط میان افزایش سطح رشد اقتصادی و حصول به دموکراسی موجود است. البته تحقیقات تجربی اخیر توسط Przeworski et al. این یافته ها را به چالش کشیده و ادعا نموده که چنین ارتباطی صرفاً میان رشد اقتصادی و ثبات دموکراسی دیده می شود. البته موضوع به همین جا ختم نمی شود زیرا مطالعات رگرسیونی Przeworski روند تاریخی واقعی کشورها را شامل نمی شود، در حالیکه این روندها می توانند حاوی آموزه های بسیاری در مورد فرآیند واقعی تغییرات باشند. Jack A. Goldstone and Adriana Kocornik-Mina, "Democracy and Development: New Insights from Dynagraphs," George Mason University, Center for Global Policy Working Paper #1, August 25, 2005.

در ضمن اندازه نمونه ها در مطالعات Przeworski در یافته هایش نقش تعیین کننده ای ایفاء نموده اند. Carles Boix and Susan C. Stokes, "Endogenous Democratization," *World Politics* 55, no. 4 (July 2003).

و در نهایت باید یادآوری گردد که رابطه بین رشد اقتصادی و توسعه دموکراتیک به بزرگی رابطه بین اصلاحات اقتصادی و توسعه دموکراتیک و نیز رابطه بین رشد و ارزشها، آموزش، ساختار اجتماعی و یا رابطه بین دولت و جامعه مدنی نیست. (Huntington, 1991; Diamond, 1992).

مطالعات تجربی برجسته در مورد رابطه میان رشد اقتصادی و ایجاد دموکراسی عبارتند از:

Seymour Martin Lipset, *Political Man: The Social Bases of Politics* (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1981, originally published 1959);

Robert A. Dahl, *Polyarchy: Participation and Opposition* (New Haven: Yale University Press, 1971);

Samuel P. Huntington, *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century* (Norman, OK: University of Oklahoma Press, 1991);

Larry Diamond, "Economic Development and Democracy Reconsidered," in *Reexamining Democracy: Essays in Honor of Seymour Martin Lipset*, ed. Gary Marks and Larry Diamond (Newbury Park, CA: Sage Publications, 1992);

Ross E. Burkhardt and Michael S. Lewis-Beck, "Comparative Democracy: The Economic Development Thesis," *American Political Science Review* 88, no. 4 (Dec. 1994);

Adam Przeworski et al., *Democracy and Development: Political Institutions and Well-Being in the World, 1950–1990* (Cambridge: Cambridge University Press, 2000).

² Larry Diamond and Leonardo Morlino, "The Quality of Democracy: An Overview," *Journal of Democracy* 15, no. 4 (October 2004), pp. 20–31; For another analysis of democracy that covers similar points, see also David W. Yang, "The Persisting Poverty of Strategic Analysis in U.S. Democracy Assistance," in *Short of the Goal: U.S. Policy and*

Poorly Performing States, ed. Nancy Birdsall, Milan Vaishnav and Robert L. Ayres (Washington, DC: Center for Global Development, 2006).

³ Larry Diamond, “Democracy and Economic Reform: Tensions, Compatibilities, and Strategies for Reconciliation,” in *Economic Transition in Eastern Europe and Russia: Realities of Reform*, ed. Edward P. Lazear (Stanford: Hoover Institution Press, 1995), p. 135.

⁴ Dahl, 1971, p. 60.

⁵ Diamond, 1995.

⁶ Berger, 1993, p. 6.

⁷ Diamond, 1992, p. 122.

⁸ Larry Diamond, *Developing Democracy: Toward Consolidation* (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1999), pp. 78–89.

⁹ Diamond, 1995, pp. 111–112; Barrington Moore, Jr., *Social Origins of Dictatorship and Democracy: Lord and Peasant in the Making of the Modern World* (Boston: Beacon Press, 1966); Ben Ross Schneider, *Business, Politics, and the State in Twentieth-Century Latin America* (Cambridge: Cambridge University Press, 2004), pp. 246–250.

¹⁰ John D. Sullivan, “Democratization and Business Interests,” *Journal of Democracy* 5, no. 4 (Oct. 1994), p. 150.

¹¹ Peter Berger, “The Uncertain Triumph of Democratic Capitalism,” in *Capitalism, Socialism, and Democracy Revisited*, ed. Larry Diamond and Marc F. Plattner (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1993). Yugoslavia was once thought by some to indicate the possibility of democracy with a socialist economy; however, since Yugoslavia’s collapse it has become apparent that the country was neither viable nor democratic.

¹² Carl Gershman, “The United States and the World Democratic Revolution,” *Washington Quarterly*, Winter 1989.

¹³ Ann Bernstein, Peter L. Berger, and Bobby Godsell, “Introduction: Business and Democracy,” in *Business and Democracy: Cohabitation or Contradiction*, ed. Ann Bernstein and Peter L. Berger (London: Pinter, 1998), pp. 5–6.

¹⁴ Stephan Haggard and Robert R. Kaufman, *The Political Economy of Democratic Transitions* (Princeton, NJ: Princeton University Press, 1995), pp. 273–274.

¹⁵ Ben Ross Schneider, *Business Politics and the State in Twentieth-Century Latin America* (Cambridge: Cambridge University Press, 2004), pp. 244–246; Richard F. Doner, Ben Ross Schneider, and Ernest J. Wilson III, “Can Business Associations Contribute to Development and Democracy?” in *Business and Democracy: Cohabitation or Contradiction*, ed. Ann Bernstein and Peter L. Berger (London: Pinter, 1998), pp. 137–138; Gladstone, 1984, pp. 25–28.

¹⁶ Schneider, 2004, pp. 246–250; Doner, Schneider, and Wilson, 1998, pp. 137–138.

¹⁷ Alan Gladstone, “Employers Associations in Comparative Perspective: Functions and Activities,” in *Employers Associations and Industrial Relations: A Comparative Study*, ed. John P. Windmuller and Alan Gladstone (Oxford: Clarendon Press, 1984), pp. 24–32.

¹⁸ Schneider, 2004, pp. 250–253; Doner, Schneider, and Wilson, 1998, pp. 137–138.

---

¹⁹ Dani Rodrik, “Institutions for High-Quality Growth: What They Are and How to Acquire Them,” *Studies in Comparative International Development* 35, no. 3 (Fall 2000), pp. 14–15.

²⁰ U.S. Agency for International Development, Center for Development Information and Evaluation, *Designing and Managing Partnerships between U.S. and Host-Country Entities*, PN-ACG- 27 (USAID, May 2001), pp. 5–9.

²¹ CIPE *Overseas Report* 28 (Spring 2006).

²² Charles P. Oman, ed., *Corporate Governance in Development: The Experiences of Brazil, Chile, India, and South Africa* (OECD Development Centre and CIPE, 2003).

²³ “Analysis of CIPE Project Development, Support, and Oversight Activities,” October 2005, pp. 3, 11.

²⁴ *Ibid.*, p. 11.